

Väkivaltaisen radikalisoitumisen ehkäisy kouluissa- koulutus HY+

OPPILASHUOLTORYHMÄN (Anniina Enovaara,
Tuomas Karjalainen & Eija Ranta)
ryhmätyösuunnitelma

OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN KOULUISSA

1. Tarkoituksenamme on kehittää ja tarjota koulun henkilöstölle työvälineitä ryhmien kanssa työskentelemiseen ja ryhmädynamiikan rakentamiseen

- etenkin toisella asteella, mutta myös yläkouluissa käytettäväksi materiaali- ja menetelmäpaketti jonka avulla **ryhmäyttää, sitouttaa ja osallistaa opiskelijoita** ja oppilaita ja näin
- ennaltaehkäistä ja vähentää oppilaiden keskinäistä kiusaamista, syrjimistä, vieraantumista sekä syrjäytymistä ja mm. näistä johtuvia sekä ylipäänsä mielenterveysongelmia sekä mm. mahdollista radikalisoitumista
- **aktivoida, osallistaa, motivoida ja sitouttaa oppilaita** opintoihin ja kouluyhteisöön sekä osallistumaan päätöksentekoon
- tavoitteet ovat sopusoinnussa myös julkaisussa “Kiusaamisen ehkäisy sekä työrauhan edistäminen varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä toisella asteella. Loppuraportti” (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:16) ,

esim. sivuilla 62-62 kuvattujen tavoitteiden kanssa (<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160694/okm16.pdf?sequence=1&isAllowed=y>)

- Kouluterveyskyselyn 2017 tulosten mukaan kohdekoulussamme

[REDACTED]

- kouluterveyskyselyn vastausten perusteella opiskelijoilla on tunne, että he eivät pääse osallistumaan kurssien suunnitteluun, toteutustapoihin jne.

- 12.04. Oppilailla teetetyyn kyselyyn vastanneista puolet koki, ettei [REDACTED]

[REDACTED] Vastausten perusteella vaikuttaa haluttaisiin kouluruokaan, kurssien sisältöihin ja suorittamistapoihin sekä koulun tilojen viihtyisyyteen. Palautteen antaminen opettajille oli yksi teema, joka mainittiin muutamassa avoimessa vastauksessa.

- Kysymykseen ” Miten ajattelet, että Sinun mielipiteesi tulisi kuulluksi parhaiten? ” vastattiin yleisesti että toivotaan nimenomaan anonyymiä palautekanavaa, Forms-kyselyt koettiin hyvänä väylänä, ja RO-tuokit hyvänä kohtana kouluviikkoa päästä ilmaisemaan ajatuksiaan ja toiveitaan. Palautelaatikkokin tuli mainituksi useamman kerran. [REDACTED]

- opettajat taas kuvailevat [REDACTED]

[REDACTED] Luokaton rakenne ei myöskään kannusta opiskelijoita tutustumaan toisiinsa tai kokemaan itseään yhteisöksi.

- 12.04. Myös opettajille teetetyyn kyselyn vastausten perusteella he käyttävät yleisesti osallistavia menetelmiä ja opiskelijoilla on mahdollisuus vaikuttaa suoritustapoihin, valita projektityön aiheita jne. Tämä epäsuhta opettajien käyttämien osallistamis- ja aktivointitekniikoiden ja opiskelijoiden kokemuksen välillä on kiinnostavaa, ja sitä, mistä se johtuu, tulisi varmasti tutkia syvemmin.

- Kolmannes opettajista vastasi toivovansa lisää osaamista opiskelijoiden osallistamiseen ja aktivoimiseen. Valtaosa vastasi, että riippuu aivan kurssista ja kunkin kurssin ryhmästä, miten kurssi lähtee liikkeelle ja tuleeko siitä kiva vai rankempi vetää.

2. Menetelmiksi osallistamiseen, aktivoimiseen ja ryhmäyttämiseen tarjoamme

- jokaisen kurssin alussa ja lopussa ennalta laadittuja, opettajille helppokäyttöisiä **web-pohjaisia kyselyjä** (esim. [Kahoot](#)), joiden kautta opiskelijat voivat

a) kuvailla esim. työskentelytapoihin, arvosanoihin ja työskentelytapoihin liittyviä toiveitaan ja tavoitteitaan kunkin kurssin osalta sekä

b) antaa palautetta päättyvän kurssin suhteen

- jokaisen **kurssin alussa opettajille tarjottavaa menetelmäkokonaisuutta tai työkalupakkia** (mm. tutustumisleikkejä ja -harjoituksia sekä draamallisia menetelmiä) jonka avulla tutustuttaa opiskelijoita toisiinsa ja opettajaan, vapauttaa ilmapiiriä ja aktivoida opiskelijoita osallistumaan myös ihmisinä, ei pelkästään kurssitovereina
- yhteiskunnallisia sisältöjä kuten filosofiaa, yhteiskuntaoppia, elämäntutkimustietoa, uskontoa, taloutta tai yrittäjyyttä käsittelevillä tai esim. oppilaanohjauksen kursseilla tarjotaan opettajille menetelmiä ja rohkaistaan heitä opiskelijoiden aktivoimiseen myös poliittisia ja elämäntutkimuksellisia kysymyksiä käsitteleviin keskusteluihin ja väittelyihin joissa ilmaista erilaisia henkilökohtaisia kantoja ja mielipiteitä ja kohdata rakentavassa hengessä ja turvallisessa ilmapiirissä yhdessä sovittujen ja valvottujen vuorovaikutussääntöjen puitteissa (Lähtökohtana esim. "Rakentavan keskustelun pelisäännöt"

(<https://media.sitra.fi/2018/03/15082222/rakentavan-keskustelun-pelisaannot.pdf>)

- ryhmänohjaajien tunneilla (20 min./vko) käytettäväksi **tietopakettia oppilashuoltopalveluista** ja niiden piiriin hakeutumisesta (edes jaksojen alussa läpikäytäväksi ryhmän kanssa, tarvittaessa useamminkin)
- ryhmänohjaajien tunneilla (esim. yhdistettynä yhdeksi kokonaiseksi

tunniksi kerran kolmessa viikossa) käytettäväksi **ehdotuksia opiskelijoiden ryhmäyttämiseksi yhteisten aktiviteettien merkeissä**, myös esim. kouluajan ja -alueen ulkopuolella

- jo käytössä olevien **puuttumis- ja sovittelumenetelmien** (KiVa koulu, VerSo, aikuisjohtoinen koulusovittelu) sovittamista ja tuomista myös toiselle asteelle (esim. [tietoa VerSo:sta](#))
- yksinkertaista aloite-, huoli- ja kysymyslaatikkoa, jonka kautta oppilaat voivat nimettöminä esittää ajatuksiaan oppilashuoltohenkilöstölle

3. Tuloksina tavoittelemme mm.

- opiskelijoilta myös mitattavia positiivisia kokemuksia ja palautetta kurssien sisällöistä
- opettajilta myös mitattavia positiivisia kokemuksia oppilaiden suuremmasta aktiivisuudesta ja osallistumisesta oppitunneilla
- oppilaiden suurempaa aktiivisuutta oppilashuoltopalvelujen piiriin tarvittaessa hakeutumisessa ja tätä kautta mm. opintojen keskeyttämisen sekä mielenterveydellisten ja sosiaalisten ongelmien vähenemistä
- opiskelijaryhmien suurempaa koheesiota, yhteenkuuluvuuden tunnetta, kaverustumista, avoimuutta ja yhdessä viihtymistä myös kouluajan ulkopuolella
- oppilaiden aktivoitumista myös oppilaitostensa toimintakulttuuria koskevien päätösten ja aloitteiden tekoon